

การนำเสนอผลงาน R2R Poster Presentation

โครงการ การพัฒนางานวิจัยหน่วยงาน ปี 2559

ณ ห้องประชุมชั้น ๖ วิทยาลัย โรงพยาบาลหนองคาย

20 กันยายน 2559

การพัฒนาโปรแกรมฝึกการกลืนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยทีมสหสาขาวิชาชีพโรงพยาบาลหนองคาย

นางอารีย์ บรรจงพิศานต์ นักกิจกรรมบำบัดปฏิบัติการ งานกิจกรรมบำบัด กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู
นางวันเพ็ญ วิศิษฐ์ชัยนันทน์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) หมายถึง ภาวะที่สมองขาดเลือดไปเลี้ยง ซึ่งอาจเกิดจากหลอดเลือดที่ไปเลี้ยงสมองตีบตัน (Ischemic stroke) หรือแตก (Intracranial hemorrhage) เป็นผลให้เนื้อสมองถูกทำลายหรือเนื้อสมองตาย ทำให้สมองสูญเสียการควบคุมการทำงานของอวัยวะในร่างกาย ส่งผลให้ผู้ป่วยอ่อนแรงร่างกายซีกใดซีกหนึ่งซึ่งเรียกว่า “อัมพาตครึ่งซีก” (Hemiplegia/Hemiparesis) รวมถึงอาจเกิดภาวะความบกพร่องทางการมองเห็น การกลืน การรับรู้ ความคิดความเข้าใจ การสื่อสาร การขับถ่าย อารมณ์ พฤติกรรม อันจะส่งผลให้เกิดความยากลำบากหรือมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิต เช่น กิจวัตรประจำวัน การศึกษา การทำงาน กิจกรรมยามว่าง กิจกรรมตามบทบาท และการมีส่วนร่วมทางสังคม เป็นต้น หากกลุ่มอาการเหล่านี้ไม่ได้รับการบำบัดฟื้นฟูที่ถูกต้อง ผู้ป่วยจะกลายเป็นภาระต่อครอบครัวและสังคมในระยะยาว

ภาวะกลืนลำบากซึ่งเป็นอาการบกพร่องอย่างหนึ่งที่พบได้ในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ทำให้ผู้ป่วยต้องรับอาการทางสายยาง ซึ่งเป็นภาระของญาติในการจัดหาอาหารพิเศษ ผู้ป่วยเองก็ขาดโอกาสในการรับรสของอาหาร อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนได้ เช่น ภาวะขาดสารอาหาร ภาวะขาดน้ำ ภาวะสำลักอาหารเข้าปอดแล้วทำให้เกิดการติดเชื้อ (Aspiration pneumonia) ถ้าผู้ป่วยได้รับคำแนะนำในการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการกลืน ปัญหาของผู้ป่วยและผู้ดูแลจะลดน้อยลง

นักกิจกรรมบำบัดหนึ่งในทีมสหสาขาวิชาชีพนั้นมีบทบาทในการประเมิน ให้การรักษาและการฟื้นฟู ภาวะกลืนลำบากในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งการให้บริการดังกล่าวจะดำเนินการภายในหน่วยงานมีเอกสารบันทึกการเข้ารับบริการ และเอกสารประกอบการรักษาที่ผู้ป่วยและผู้ดูแลสามารถนำไปทบทวนต่อที่บ้านได้ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวยังขาดความเชื่อมโยงการสื่อสารระหว่างทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบกับการฝึกกลืนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่นักกิจกรรมบำบัดได้ให้บริการยังพบปัญหาระหว่างการทำงานเรื่องขาดการเชื่อมโยงร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ เช่น ความจำเป็นเร่งด่วนในการให้บริการฝึกกลืน ความต่อเนื่องในการฝึกของผู้ป่วย การสังเกตอาการผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นหลังได้รับการฝึกกลืน เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมา นักกิจกรรมบำบัดใช้วิธีการสอบถามจากญาติ หรือโทรประสานงานกับพยาบาลผู้ดูแลผู้ป่วย ผลที่ได้จากการประสานงานพบว่ายังขาดความครบถ้วนในหลายหัวข้อที่จำเป็นต่อการฝึกกลืน นักกิจกรรมบำบัดจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมฝึกการกลืนในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เพื่อใช้ในทีมสหสาขาวิชาชีพ อันจะเป็นประโยชน์โดยรวมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ และผู้ป่วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกการกลืนเพื่อใช้ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพ
- เพื่อมีโปรแกรมฝึกการกลืนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้รับบริการได้นำไปปฏิบัติต่อเองที่บ้านได้
- เพื่อป้องกันภาวะสำลักในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่เข้ารับบริการในโรงพยาบาลหนองคาย

เราจะเป็นโรงพยาบาลทั่วไปชั้นนำระดับประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2564

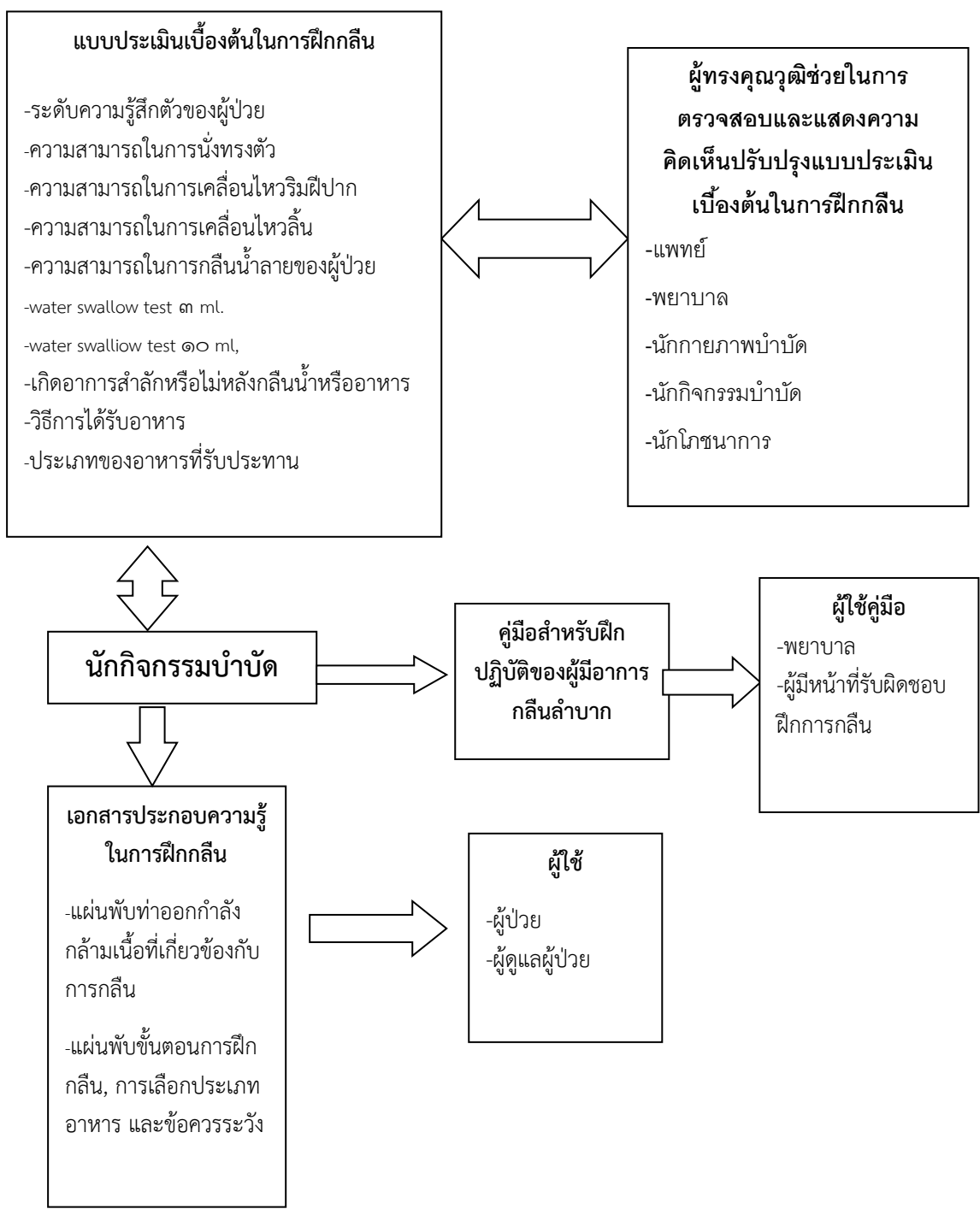

การนำเสนอผลงาน R2R Poster Presentation

โครงการ การพัฒนางานวิจัยหน่วยงาน ปี 2559

ณ ห้องประชุมชั้น ระวีวรรณ โรงพยาบาลหนองคาย

20 กันยายน 2559

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาโปรแกรมฝึกการกลืน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรักษาผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาด้านการกลืน ของโรงพยาบาลหนองคาย ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๙ ถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาการกลืนลำบากได้รับการฟื้นฟู ให้บริการด้วยมาตรฐานเดียวกันโดยนักกิจกรรมบำบัด และทีมสหสาขาวิชาชีพ
- ลดการเกิดอาการสำลักในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาด้านการกลืน
- ลดการเกิดอาการปอดติดเชื้อในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาด้านการกลืนเนื่องจากมีอาหารสำลัก
- ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาด้านการกลืน ได้รับ home program ที่สามารถนำกลับไปใช้ที่บ้านระหว่างเข้ารับการฟื้นฟู หรือสิ้นสุดการรักษา
- ลดการ Re - admit เข้าที่โรงพยาบาลหนองคายด้วยเรื่องปอดติดเชื้อเนื่องจากมีอาหารสำลักในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่มีปัญหาด้านการกลืน

**** อยู่ระหว่างการพัฒนาโปรแกรมการฝึกกลืน

เราจะเป็นโรงพยาบาลทั่วไปชั้นนำระดับประเทศ ภายในปี พ.ศ. 2564